

«Тасдиқ менамоям»

Ректори Донишгоҳи давлатии
ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсент Муминзода Ш.А.

«22» 06 соли 2025

ХУЛОСАИ

**кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ,
бизнес ва сиёсати Тоҷикистон**

Диссертатсияи унвончӯ Латифова Насиба Мирзоёқубовна дар мавзуи «Таърихи Шоҳрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих, аз рӯи ихтисоси 07.00.09 – Таърихшиносӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ дар кафедраи таърих ва диншиносии факултети сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналхалқии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ба анҷом расидааст.

Унвончӯ Латифова Насиба Мирзоёқубовна соли 1985 таваллуд шуда, соли 2007 факултети таърихи Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Ғафуровро бо ихтисоси муаллими таърих хатм намудааст. Солҳои 2007-2007 фаъолияти меҳнатиро ба ҳайси муаллими Муассисаи таълимии умумии №14 ш. Бӯстон оғоз намуда, солҳои 2011-2014 ба ҳайси муаллими Муассисаи таълимии умумии №16 ш. Бӯстон, солҳои 2011-2017 ба ҳайси омӯзгори коллеҷи ш. Бӯстон солҳои 2020-2023 ба ҳайси мудири кафедраи фанҳои ҷамъиятӣ ва таҳассусии коллеҷи ш. Бӯстон, солҳои 2023-2024 аз вазифаи мудири кафедраи фанҳои ҷамъиятӣ ва таҳассусии коллеҷи ш. Бӯстон озод карда шуда, аз моҳи марти соли 2024 дар вазифаи мудири кафедраи табиӣ-риёзӣ коллеҷи ш. Бӯстон, ҳамчунин унвончӯи кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон дар вазифаҳои гуногун фаъолият дорад.

Тибқи шаҳодатномаҳои № 290 аз 24.06.2022 аз фанни забони англисӣ № 208 аз 26.01.2024 аз фанни таърих ва фалсафаи илм ва мутобиқи шаҳодатномаҳои № 76 аз 18.06.2025 имтиҳони минимуми номзадиро аз таърихнигорӣ ва сарчашмашиносӣ супоридааст.

Рохбари илмии унвонҷӯ доктори илмҳои таърих, профессор Ҳомидзода Фуркат Муқим таъин шудааст.

Диссертатсияи Латифова Н.М. 20 июни соли 2025 дар чаласаи якҷояи кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ва кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод гардидааст. Дар муҳокима иштирок доштанд: мудири кафедра, номзоди илмҳои таърих, дотсент Ҳамидова М.М., Гаффорӣ Н.У. – мудири кафедраи муносибатҳои байналхалқӣ, доктори илмҳои таърих, Ҳомидзода Ф.М. – доктори илмҳои таърих, профессор, профессор, Абдуқодиров А.А. – номзоди илмҳои таърих, дотсент, Нурмаҳмадов Ю.Ш. – номзоди илмҳои филология, дотсент, Умарова М.С. – номзоди илмҳои таърих, дотсент, Файзуллоева М. – номзоди илмҳои таърих, дотсент, Баҳодурова Ф.Ш. – номзоди илмҳои таърих, муаллими калон, Олимов Д.Р. – муаллими калон, Қаҳоров У.А. – муаллими калон, Мансурова М. А. – муаллими калон, Ҷӯраев М.М. – ассистент, Баҳодурова Ф.Ю. – ассистент, Дӯсматова М.Т. – коргузори кафедра, инчунин инчунин аъзои Шӯрои диссертатсионии 60. КОА-082-и назди Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” н.и.т., дотсент Қурбонов Меҳрубон Мирзоевич ва мудири кафедраи таърихи халқи тоҷик, номзоди илмҳои таърих, дотсент Мирзоев Ғолибшо иштирок намуданд. Ба диссертатсия аз ҷониби муқарризон баҳои мусбат дода шуда, ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсия дар мавзуи «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик» чунин хулоса қабул карда шуд:

Диссертатсия ба мавзуи «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих, аз рӯи ихтисоси 07.00.09 – Таърихшиносӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ бахшида шудааст. Маълум аст, ки ҳаёти сиёсии Хонигарии Қўқанд, мусалламан дорои низоми ҳоси давлатдорӣ буд. Ин мавзӯ дар асарҳое, ки ба баррасии таърихи ин замон ихтисос ёфтаанд, то ҳақде матраҳ шудааст. Аммо то кунун ба тариқи маҷмӯӣ масъалаи мазкур, таҳқиқи ҳамаҷониба нашудааст. Бо дарназардошти ин зарурат, дар ин диссертатсия масоили омӯзиши таърихи халқи тоҷик мавриди баррасӣ қарор ёфтаанд, ки мубрам будани омӯзиши ин масъаларо равшан мекунад. Аз ин лиҳоз, омӯзиши таърихи халқи тоҷик ва ҳаёти сиёсии Хонигарии Қўқанд, дар заминаи ин сарчашма, ки замони ҳукмронии хонадони мингҳоро аз замони ҳукмронии асосгузори он – Шохрухбӣ то аҳди амир Худоёрхон (1845-1876) асари Муллониёзи Қўқандӣ ба шумор меравад, ки дар диссертатсияи мазкур мавриди омӯзиш қарор гирифтааст, аз ҳар ҷиҳат аҳамияти илмӣ ва амалӣ дорад.

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқотро омӯзиши таърихи халқи тоҷик ва ҳаёти сиёсии Хонигарии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX ташкил дода, дар доираи расидан ба ин ҳадаф якҷанд масъалаҳои мубрам мавриди омӯзиш қарор гирифтаанд:

- аз ҷиҳати назариявӣ ошкор намудани аҳамияти мавзуи таҳқиқот;
- таҳлил ва баррасии таърихи халқи тоҷик дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX дар заминаи «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ;

- инъикос намудани фаъолияти ҳукуматдорони Хонигарии Қўқанд дар ҳаёти иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангиву сиёсӣ аз рӯи асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ;

- хангоми таълифи рисола ба таври васеъ истифода бурдани сарчашмаҳои таърихӣ ва адабиёти илмӣ оид ба мавзуи таҳқиқот;

- равшанӣ андохтан ба масъалаҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва дипломатии нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX ва ғайра.

Дар доираи ин баррасӣ чараёнҳои сиёсӣ, таърихи халқи тоҷик ва ҳаёти сиёсии Хонигарии Қўқанд мавриди омӯзиш қарор дода шудаанд.

Объекти таҳқиқоти диссертатсионӣ асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик ва ҳаёти сиёсии Хонигарии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX маҳсуб меёбад.

Предмети таҳқиқот омӯзиши «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик ва ҳаёти сиёсии Хонигарии Қўқанд мебошад.

Асоси методологии таҳқиқотро усулҳои илмӣ ба арзишҳои умумиинсонӣ ва миллӣ асосёфта ташкил медиҳанд. Дар ин таҳқиқот аз усулҳои хронологӣ-сулолавӣ, системавӣ-муқоисавӣ, омӯрӣ, таҳлил ва усулҳои таҳқиқотӣ, ки олимони ватанӣ ва хориҷи кишвар дар асарҳои худ истифода кардаанд, истифода гардидааст. Дар диссертатсияи мазкур, инчунин бо истифодаи методҳои маърифатӣ инъикоси воқеаву ҳодисаҳое, ки дар асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ нишон дода, ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик ин минтақа мавриди баррасӣ шудаанд.

Дар диссертатсия ҳамчун сарчашма асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ, осори таҳқиқотии олимони ватанӣ хориҷӣ, ки ба таҳқиқи давраҳои мухталифи давлатдорӣ Хонигарии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX бахшида шудаанд, мавриди истифодаи ҳаматарафа қарор дода шудааст.

Яке аз манбаъҳои муҳиме, ки ба ҷараёни тадқиқоти мазкур ҷалб гардидааст, таърихи таълифи асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ, мазмун ва муҳтавои асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ ва ҳаёт ва фаъолияти муаллифи «Таърихи Шохрухӣ» мебошад.

Дарачаи омӯзиши мавзӯ. Дар диссертатсия аз рӯи асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ таърихи халқи тоҷик ва ҳаёти сиёсии Хониғарии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX ва минтика, мавриди омӯзиш қарор гирифтааст.

Ин масъалаҳо дар осори таърихшиногон маҳаллӣ, олимону муҳаққиқони рус ва хориҷа, яъне сарчашмаҳои таърихӣ, ки дар давраи мазкур офарида шуда, ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии Хониғарии Қўқандро дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX мавриди омӯзиш қарор доданд қайд шуда, барои омӯзиши таърихи халқи тоҷик маъхазӣ хеле муфид шуда метавонанд. Дар мавзуи мавриди таҳқиқ аз осори таърихшиногон ба монанди, Хўҷамқулибек Балхӣ, Мирзоолим Мушриф, Худоёрхонзода, Ибрат, Мирзо Шамс Бухорӣ истифода бурда шуд. Дар байни маъхазҳои хаттӣ, ки ба мо расидаанд, асари Махмуд Ҳаким Сайфони ибни Домулло Шодӣ Муҳаммади Фарғонӣ «Хуллас ат-таворих» ҷои ба таваҷҷуҳи бештар аст. Дигар маъхазе, ки инъикоси таърихи Хониғарии Қўқандро дар бар мегирад, «Хулосат-ул-аҳвол» («Хулосаи ҳолатҳои ҳаёт») мебошад, ки солҳои 1282/1865 дар Тошканд таълиф шудааст. Муаллифи он Абу-Убайдуллоҳ Муҳаммад ибни Султонхоҷа, маъруф ба Эшонхоҷа Қории Тошкандӣ мебошад. Маъхаз бо номи «Зафарномаи Худоёрхонӣ»-и Абдулғафурбия маъмуд буда, ба рӯйдодҳои марбут ба озод шудани Худоёрхон аз тобеияти қипчоқҳо ва намоёндаи онҳо Муслиммонқули Қипчоқ бахшида шудааст. «Таворихи манзума» («Маҷмуаи хронограммаҳо»)-и Имом Алӣ қори Қундузи-Комӣ, ки дар Қундуз (Афғонистон) ба дунё омадааст, солҳои 1224-25 дар Кошғар зиндагӣ кардааст ва солҳои 1228-1230 дар Бухоро бо фармони амир Насрулло очерки «Дураҷ-ат-тоҷ» («Тоҷи

гарданбанд»)-ро тахрир мекунад. Асари «Ҷангномаи Худоёрхон» («Китоби ҷангҳои Худоёрхон»)-и Мулло Шамсӣ (Шавқӣ) аз деҳаи Калваки вилояти Намангон соли 1853 навишта шуда, ба муборизаи Худоёрхон ва ҷонибдорони ӯ бар зидди қипчоқҳо бахшида шудааст. Дар сарчашмаҳои русӣ баъзе масъалаҳои ҳаёти сиёсӣ, ҳолати ҷуғрофӣ ва иқтисодии Хонигарии Қўқанд баён карда мешавад.

Ба коркарди таърихи омӯзиши «Таърихи Шоҳрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ Б.В. Лунин машғул гардидааст. Вай таърихи кашф, интишор, тарҷума ва омӯзиши онро аз ҷониби Н.Н.Пантусов ва В.В.Бартольд ҳамчун сарчашмаи таърихӣ чоряки охири асри XIX нишон дода, инчунин аҳаммияти наشري онро барои рушди шарқшиносӣ қайд кардааст. Б.В.Лунин дар таҳқиқоташ таърихи фақат қадамҳои аввалини омӯзиши «Таърихи Шоҳрухӣ»-ро тавсиф кардааст. Минбаъд, масъалаи омӯзиши ин асар дар охири асри XIX ва дигар шарқшиносон, ки адабиёти асри XX меомӯзанд, ба назар гирифта нашудааст.

Умуман, бозёфти «Таърихи Шоҳрухӣ» соли 1876 ба вуқӯъ пайваستا, онро Н.Н.Пантусов дар Қўқанд ёфтааст ва Г.А.Колпаковский ду нусхаи асари номаълуми таърихиро ба даст овардааст. Ин ду дастнависи «Таърихи Шоҳрухӣ» буданд. Яке аз онҳо шакли номукамал дошт, аллакай дар охири солҳои 70-уми асри XIX мавҷудияти асари мазкур ба шарқшиносони Аврупои Ғарбӣ маълум гардид ва дар он доир ба масъалаҳои мазкур маълумоти муҳим инъикос ёфтаанд, ки барои пажӯҳандагон ҳамчун арзишҳои муҳими таърихӣ хизмат мекунанд.

Аз назари унвонҷӯ, дар баробари ин, масъалаи ҳаёти тоҷикон, ҳаёти сиёсӣ, моддӣ-маишии онҳо ҳам омӯзиши хоса ва умдаеро талаб мекунад. Доир ба ин муаммо низ муаллиф бозчусти илмӣ бурда, ба ҳалли бархе масъалаҳои таҳқиқнашуда, алоҳида таваҷҷуҳ зоҳир намудааст.

Робитаи кор бо барномаҳо (лоиҳаҳо) ва мавзӯҳои илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ дар чорҷӯбаи татбиқи нақшаи дурнамои корҳои илмӣ таҳқиқоти кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии

ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон дар мавзуи «Таърихнигории таърих ва фарҳанги халқи тоҷик аз давраи бостон то замони муосир» барои солҳои 2021-2025 ба иҷро расидааст.

Навгони илмӣ таҳқиқот, пеш аз ҳама, дар он зоҳир мегардад, ки мавзуи мазкур дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бори нахуст ба таври умумӣ ва ҳарҷониба баррасӣ ва таҳқиқ мешавад. Дар иртибот бо омӯзиши ин мавзӯ, яъне «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ доир ба ҳаёти сиёсии Хонигии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII ва аввали асри XIX, масъалаи салтанати Шохруххон ва ташаккули Хонигарии Қўқанд, вазъи сиёсии Хонигии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII дар аввали асри XIX фикр ва мулоҳизаҳо баён гардида, мақом ва иштироки халқи тоҷик дар воқеаҳои сиёсии давр, вазъи иқтисодӣ ва иҷтимоии мамлакат, ҳаёти фарҳангии кишвар нишон дода шудаанд. Дар диссертатсия, бо истифода аз маълумот ва таҳқиқоти асари «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ, инъикоси ҳаёти иқтисодӣ-иҷтимоии Хонигарии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII ва аввали асри XIX, вазъи иҷтимоӣ-иқтисодии Хонигарии Қўқанд омӯхта шудааст. Бори аввал ба шароити табиӣ ва мавқеи таърихӣ-ҷуғрофӣи Фарғона, аз ҷумла инъикоси ҳаёти этникии Хонигарии Қўқанд, дар «Таърихи Шохрухӣ» – и Муллониёзи Қўқандӣ мавриди тадқиқ қарор дода шудааст.

Аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки диссертатсия дорои аҳаммияти илмӣ назариявӣ ва амалӣ буда, натиҷаҳои бадастомада метавонанд дар қорҳои илмӣ-таҳқиқотӣ муҳаққиқон ва муаррихон ҷиҳати инъикоси таърихи халқи тоҷик, ҳаёти сиёсии Хонигарии Қўқанд дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX кўмаки воқеӣ расонанд. Аз маводи дар диссертатсия овардашуда, аз натиҷа ва хулосаҳои он метавон дар мавриди таҳия ва хондани маърузаҳо, гузаштани дарсҳои амалӣ ва семинарҳо, қорҳои мустақилонаи донишҷӯён, навиштани диссертатсия ва монографияҳо, китобҳои дарсӣ ба таври васеъ истифода намуд.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсионӣ дар дақиқияти маълумот, кифоягии ҳаҷми маводи таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқот ва ҳаҷми интишорот, таҳлил, баррасӣ, муқоисаи илмӣ амалӣ, инчунин инъикос ва тарзи истифодабарии маводи бойгонӣ зоҳир мегардад. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлили илмӣ натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ пешниҳод гардидаанд.

Мутобикати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Мавзӯи таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси 07.00.09 – Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ (илмҳои таърих) мувофиқат менамояд.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ. Муаллифи диссертатсия бо сатҳи нафгонии илмӣ диссертатсионӣ, нуқтаҳои илмӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд, интишороти илмӣ, ки бо саҳми бевоситаи ӯ омода карда шудаанд, инчунин бо маърузаҳо дар семинарҳо ва конференсияҳои илмӣ-амалии гуногун тасдиқ карда шудааст.

Тасвир ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия. Натиҷаҳои таҳқиқот дар конференсияи байналхалқӣ, ҷумҳуриявӣ донишгоҳӣ, натиҷаҳои хулосаҳои он ҷиҳати бӯрдани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ба магистрантон, унвонҷӯён, аспирантон кӯмак хоҳанд расонд. Ҳамчунин, мазмунӣ асосӣ ва хулосаҳои таҳқиқотро ҳангоми таълифи асарҳои ҷудогонаву маҷмӯӣ оид ба таърихи халқӣ тоҷик дар нимаи дуюми асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX, ҳангоми хондани курсҳои лексионӣ ва махсус аз фанҳои таърихи халқӣ тоҷик, сарчашмашиносӣ, ҷуғрофияи таърихӣ, сиёсатшиносӣ, фарҳангшиносӣ, диншиносӣ ва дигар илмҳои гуманитарӣ, метавон истифода намуд.

Хулосаҳои, ки дар диссертатсия ба назар мерасанд, натиҷаи таҳқиқи мустақилонаи докталаб ба шумор меравад. Докталаби дараҷаи илмӣ дар ҳамаи марҳилаҳои таҳқиқи мавзӯи иштироки бевосита намуда, натиҷаҳои асосии таҳқиқоти худро дар шакли мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо таҳия кардааст. Ӯ дар таҳқиқоти худ муайян мекунад, ки

занон имрӯз ҳам дар рушди давлатдории навин нақши ҳалқунанда мебозанд.

Диссертатсияи Латифова Насиба Мирзоёқубовна дар мавзуи «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи ҳалқи тоҷик» ба ихтисоси интиҳобшуда пурра мувофиқат мекунад.

Диссертатсияи Латифова Насиба Мирзоёқубовна дар мавзуи «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи ҳалқи тоҷик» аз номгӯи ихтисораҳо, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, ҳашт зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Вобаста ба мавзӯ ва масоили таҳқиқоти диссертатсионӣ 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 3 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ дар феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон воридбуда, интишор гардидааст.

Мундариҷаи асосии таҳқиқот аз рӯи мавзуи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

I. Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

1. Латифова Н.М. Аз таърихи омӯзиши «Таърихи Шохрухӣ»-и Мулло Ниёз Муҳаммад Ҳуқандӣ // Аҳбори ДДҲБСТ, Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. – №4(101). – Хуҷанд: «Дабир», 2024. – ISSN: 3005– 849X. – С. 20-29.

2. Латифова Н.М. Заминаҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии ташаккули таърихшиносӣ дар хониғарии Қўқанд // маҷаллаи илмӣ «Номаи Донишгоҳ»-и МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров». Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – № 1 (82). – Хуҷанд 2025. – ISSN 2077– 4990. – С. 59-63.

3. Латифова Н.М. «Таърихи Шохрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ ҳамчун маъхази арзишманд дар омӯзиши таърихи ҳалқи тоҷик // Паёми

донишгоҳи омӯзгорӣ, нашрияи Донишгоҳи давлатии омӯзгоҳии Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни. – 2025. – № 1 (114). – ISSN 2219–5408. – С. 293-300.

II. Мақолаҳо ва фишурдаи интишорот дар маҷмуаҳои дигар:

1. Чанд сухан аз таърихи асари Мулло Ниёз Муҳаммад Хукандӣ – «Таърихи Шохрухӣ»/ Латифова Н.М., Хомидзода Ф.М., //Маводи конференсияи илмӣ– назариявии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 100– солагии ҶМШС Тоҷикистон, АМИТ, Душанбе:, 2024.

2. Ҳаёт ва фаъолияти муаллифи – Таърихи Шохрухӣ» Мулло Ниёз Муҳаммад Хукандӣ / Латифова Н.М., Хомидзода Ф.М., //Маводи конференсияи илмӣ байналмилалӣ “Муаммоҳои илму фан аз нигоҳи муҳаққиқон”, “Ilm– Fan muammolari adqiqotchilar talqinida” mavzusidagi xalqaro ilmiy konferensiya materiallari toʻplami, 25.05.2024, Масъалаҳои фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ, Ijtimoiy-gumanitar fanlarning uammolari, Xojand, Fargona, 2024. – С. 415– 419.

3. Ҳаёт ва фаъолияти муаллифи «Таърихи Шохрухӣ»/Латифова Н.М. // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон, бахшида ба амалишавии «Стратегияи рушди иқтисоди «сабз» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023– 2037» ва Рӯзи илми тоҷик, тахти унвони Рушди устувор дар соҳаҳои иқтисодиёт, суботи иҷтимоӣ, мувозинати экологӣ ва баланд бардоштани сатҳи некӯахлоқии мардуми Тоҷикистон 23 апрели соли 2025, бахши 2. – Хучанд: Дабир, 2025. – С. 311-320.

4. Исследование северных районов Таджикистана в исторических источниках / Латипова Н.М., Хомидзода Ф. М., // Сборник научных статей по итогам работы Межвузовского международного конгресса «Высшая школа: научные исследования» в 2025 год. (г. Москва, 26 июня 2025 г.). – Москва: Издательство Инфинити, 2025. – Стр. 59-64. DOI 10.34660/conf.2025.84.88.073

Чаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Латифова Насиба Мирзоёкубовна дар мавзуи “Таърихи Шоҳрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.09 – Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ кори таҳқиқотии анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Латифова Насиба Мирзоёкубовна дар мавзуи “Таърихи Шоҳрухӣ»-и Муллониёзи Қўқандӣ – ҳамчун сарчашмаи таърихӣ дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик” барои ҳимоя ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-082-и назди Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.09 – Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ тавсия дода шавад.

Хулосаи мазкур дар чаласаи якҷояи кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ва кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав 20 июни соли 2025 қабул шудааст.

Иштирок доштанд: ҳамагӣ – 15 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 15 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест.

Раиси чаласа, мудир кафедраи таърих ва диншиносии ДДХБСТ, н.и.т., дотсент: **Ҳамидова М.М.**

**Котиби чаласа,
н.и.т., дотсент:**

Абдуқодиров А.А.

**Имзои мудир кафедраи таърих ва диншиносии ДДХБСТ, н.и.т., дотсент
Ҳамидова М.М., н.и.т., дотсент Абдуқодиров А.А.: – ро
тасдиқ мекунам:**

**Сардори Раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДДХБСТ:**

Бобоев А.Х.

Нишонӣ: 735700, ш. Хучанд, микрорайони 17, х.1.
Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон
Тел.: +992342223811
Факс: +992342225170
E-mail: tsulbp@rambler.ru